

5. LIEPĀJAS PAŠVALDĪBAS IEDZĪVOTĀJU APTAUJAS REZULTĀTI

5.1. APTAUJAS REZULTĀTU KOPSAVILKUMS

Laika posmā no 26. septembra līdz 15. novembrim Liepājas pašvaldība veica Liepājas iedzīvotāju aptauju. Aptaujas mērķis bija noskaidrot iedzīvotāju viedokli par uzlabojumiem attiecībā uz katru no 13 tematiskajām jomām. Aptauja tika izplatīta pašvaldības mājaslapā liepaja.lv, pašvaldības izdevumā "Katram liepājniekam", portālā liepajniekiem.lv un Liepājas pašvaldības Facebook vietnē. Aptauja sastāvēja no 26 jautājumiem - katrai no 13 nozarēm bija iespēja sniegt tās aktualitātes vērtējumu un priekšlikumus nozares uzlabojumiem. Turpmāk tekstā ir dota aptaujas rezultātu analīze par uzlabojumu nepieciešamību Liepājas ekonomikā.

Kopumā aptaujā piedalījās 270 respondenti, kuru ieskatā vidējais ekonomikas jomas aktualitātes vērtējums bija 4,20 balles no 5 ballēm (3. vieta no 13). Komentārus konkrēti par ekonomikas tematisko jomu izteica 153 respondenti. Kopumā tika identificēti 180 ar ekonomiku saistīti komentāri. No tiem 116 komentāri (64,4%) ir atzīti par atbilstošiem (skatīt skaidrojumu zemāk tekstā) turpmākai datu apstrādei.

Respondentu sniegto atbilžu apstrādes rezultātā tika iegūti šādi secinājumi:

- Ekonomikas nosacīto apakšnozaru griezumā relatīvi apjomīgākais komentāru īpatsvars ir veltīts apakšnozarei "Tautsaimniecība vispārīgi" (63,8%);

- Apakšnozaru snieguma aspektu plaknē 4 visbiežāk izceltās nepilnības tika pieminētas 52,6% no 116 komentāriem, kuri atzīti par atbilstošajiem un tie ir veltīti šādām apakšnozaru specifiskām problēmām:

- Nepilnīgs tūrisma piedāvājums (13,8%);
- Darbvietu nepietiekamība (12,9%);
- Pienācīgi apmaksātu darbvietu trūkums (12,9%);
- Nepietiekams pašvaldības atbalsts vietējo (mazo) uzņēmēju saimnieciskās darbības izvēršanai (12,9%).

Pilnvērtīgai ainai par respondentu sniegto atbilžu biežuma sadalījumu apakšnozaru un tiem saistošo aspektu griezumā skatīt abas zemāk pievienotās tabulas, kur ir redzams atbilžu sadalījums pa visām definētajām ekonomikas tematiskajām apakšnozarēm un to darbības aspektiem (skatīt Tabulu 5.1. un Tabulu 5.2.):

TABULA 5.1. KOMENTĀRU SKAITA UN ĪPATSVARA SADALĪJUMS PĒC EKONOMIKAS TEMATISKAJĀM APAKŠNOZARĒM

Apakšnozare	Komentāru skaits	Īpatsvars
Ostas, loģistikas un lidostas uzņēmējdarbības vide	0	0,0%
Industrializācijas un ražošanas uzņēmējdarbības vide	19	16,4%
Digitālās inovācijas un jaunuzņēmumu (start-up) uzņēmējdarbības vide	5	4,3%
Tūrisma uzņēmējdarbības vide	18	15,5%
Tautsaimniecība vispārīgi	74	63,8%
Kopā	116	100%

TABULA 5.2. KOMENTĀRU SKAITA UN ĪPATSVARA SADALĪJUMS ATBILSTOŠI EKONOMIKAS TEMATISKO APAKŠNOZARU SNIEGUMA PROBLĒMĀM

Neapmierinošs apakšnozares snieguma aspekts	Komentāru skaits	Īpatsvars
Tūrisma uzņēmējdarbības vide: Nepilnīgs tūrisma piedāvājums	16	13,8%
Tautsaimniecība vispārīgi (Darba tirgus): Darbavietu nepietiekamība	15	12,9%
Tautsaimniecība vispārīgi (Darba tirgus): Pienācīgi apmaksātu darbavietu trūkums	15	12,9%
Tautsaimniecība vispārīgi (Pašvaldības mijiedarbība ar uzņēmējiem): Nepietiekams pašvaldības atbalsts vietējo (mazo) uzņēmēju saimnieciskās darbības izvēšanai	15	12,9%
Industrializācijas un ražošanas uzņēmējdarbības vide: Vispārējās uzņēmējdarbības vides nepilnības rūpniecības attīstībai	9	7,8%
Tautsaimniecība vispārīgi (Pašvaldības mijiedarbība ar uzņēmējiem): Vispārējās uzņēmējdarbības vides nepilnības	9	7,8%
Digitālās inovācijas un jaunuzņēmumu (start-up) uzņēmējdarbības vide: Pašvaldības rīcības trūkums augstas pievienotās vērtības pakalpojumu sektora attīstīšanā	5	4,3%
Industrializācijas un ražošanas uzņēmējdarbības vide: Nepietiekami intensīva pieejamo teritoriju (Liepājas Metalurģis) apguve ražošanas darbības izvēšanai	4	3,4%
Tautsaimniecība vispārīgi (Darba tirgus): Darbavietu daudzveidības trūkums	4	3,4%
Tautsaimniecība vispārīgi (Darba tirgus): Esošo darbavietu nepieejamība	4	3,4%
Industrializācijas un ražošanas uzņēmējdarbības vide: Investīciju apmēra trūkums	3	2,6%
Tautsaimniecība vispārīgi (Darba tirgus): Darbaspēka trūkums	3	2,6%
Tautsaimniecība vispārīgi (Pašvaldības mijiedarbība ar uzņēmējiem): Gauss ienākošo investīciju apjoms	3	2,6%
Industrializācijas un ražošanas uzņēmējdarbības vide: Kvalificēta darbaspēka trūkums	2	1,7%
Tūrisma uzņēmējdarbības vide: Sezonalitātes problēma	2	1,7%
Tautsaimniecība vispārīgi (Darba tirgus): Aktīvās nodarbinātības politikas nepilnības	2	1,7%
Industrializācijas un ražošanas uzņēmējdarbības vide: Zems atalgojuma līmenis rūpniecībā	1	0,9%
Tautsaimniecība vispārīgi (Pašvaldības mijiedarbība ar uzņēmējiem): Nepietiekami izplatīta sociālā uzņēmējdarbība	1	0,9%
Tautsaimniecība vispārīgi (Pašvaldības politiskā līmeņa uzstādījumi): Budžeta ieņēmumu autonomijas trūkums	1	0,9%
Tautsaimniecība vispārīgi (Pašvaldības politiskā līmeņa uzstādījumi): Ekonomiskās rīcībpolitikas uzsvāru maiņa	1	0,9%
Tautsaimniecība vispārīgi (Pašvaldības politiskā līmeņa uzstādījumi): Pašvaldībai kopā ar uzņēmējiem cīnīties par atbalstu no valsts	1	0,9%
Ostas, loģistikas un lidostas uzņēmējdarbības vide:	0	0,0%
Kopā	116	100%

5.2. APTAUJAS REZULTĀTU APSTRĀDES METODIKA

Apkopotās aptaujas informācijas apstrādē tika ņemts vērā, ka vienas personas komentāra ietvaros bieži vien ietilpst vairāki komentāri par dažādiem nozares snieguma aspektiem. Vadoties no tā, apstrādes pirmajā posmā tika identificēti 180 komentāri.

Nākamajā apstrādes posmā tika veikta šo komentāru sašķirošana pēc to lietderības pazīmes, atsijājot nelietderīgos viedokļus.

Nelietderīgi komentāri tika identificēti, balstoties uz šādām raksturīpašībām (iekavās dots to īpatsvars):

- Neskaidri formulēts attīstības priekšlikums (8%), piem., “Pašvaldībai jāmaina nostāja pret valsts nejdzīvām un pilsētai vajag saimniecisku saimnieku”;
- Vispārīgs/nekonkrēts priekšlikuma formulējums (17%), piem., “Ekonomiku vienmēr var uzlabot”;
- Daļēji vispārīgs komentārs - norādīts pilnveidojamais subjekts, bet nav konkretizēts pilnveidojamais aspekts (9%), piem., “Ražošanas nozare”;
- Daļēji vispārīgs komentārs - norādīts pilnveidojamais aspekts, bet nav konkretizēts pilnveidojamais subjekts (2%), piem., “Lielāka konkurence”;
- Komentārs neatbilst tematiskās aptaujas mērķim (3%), piem., “viss iepriekšējās saistāms ar ekonomiku, ja nezinājāt”;
- Formulētā problēma vai priekšlikums pieprasa papildu lietderības vai apgalvojuma patiesības pamatojumus (6%), piem., “Kur ir izaugsme, jaunas darba vietas, ostas attīstība? Nav.”;
- Komentāra vērtējums neļauj definēt nozares problēmas vai to risinājumus (5%), piem., “Lepojos ar Liepājas ekonomisko attīstību un investīciju piesaisti.”;
- Priekšlikums pārsniedz pašvaldības pilnvaras (6%), piem., “...nu te jau runa par bezjēdzīgiem valsts likumiem...vai ko var darīt pašvaldība?”;
- Izteiktais priekšlikums jau īstenots (2%), piem., “Jāattīsta teritorijas, kas arī tiek darīts”;
- Uz citu tematisko jomu (42%).

No 180 komentāriem tika atsijāti 64 iepriekš minētā rakstura komentāri. Tādā veidā tālākai apstrādei tika iegūti 116 komentāri.

Komentāri bija izteikti gan problēmu, gan to risināšanas priekšlikumu veidā. Tomēr tā kā attīstības priekšlikumi pamatā izriet no respondentam aktuālās problēmas, kura liedz pilnvērtīgi apmierināt vajadzības no pētāmās nozares, šie priekšlikumi tika pārformulēti par problēmām, piem., komentārs “Palīdziet jaunajiem uzņēmējiem” tika ietverts snieguma problēmu grupā “Nepietiekams pašvaldības atbalsts vietējo (mazo) uzņēmēju saimnieciskās darbības izvērsšanai”. Konkrētāki neapmierinoša snieguma komentāri, kā arī skaidri formulēti risinājumu priekšlikumi tika izcelti un apkopoti Tabulā 5.3.

5.3. APTAUJAS REZULTĀTU KOPSAVILKUMA TABULA

Zemāk Tabulā 5.3. ir strukturēti apkopoti visi pēc iepriekš aprakstītās metodikas atzītie lietderīgie 116 komentāri. Pirms pievērsties tabulas satura izpētei, zemāk aprakstīta tabulas uzbūve un tajā ietvertās informācijas organizācija.

Tabula sastāv no četrām slejām ar šādiem tās saturu paskaidrojošajiem virsrakstiem: “Apakšnozare”, “Neapmierinošs apakšnozares snieguma aspekts”, “Pieminēšanas biežums”, “Problēmu risinājumu/ attīstības iespēju priekšlikumi”.

Kolonnā ar virsrakstu “Apakšnozares un tematikas” tiek parādīts Liepājas ekonomikas tematiskais iedalījums pēc nosacītām apakšnozarēm. Šīs apakšnozares atspoguļo Liepājas vēsturiski vadošos saimnieciskās darbības veidus, kā arī perspektīvākos uzņēmējdarbības

virzienus. Tematikas apkopo daudzšķautņaino apakšnozaru tipoloģiski vienveidīgos darbības aspektus.

Nākamajā sleja pa labi (ar virsrakstu "Neapmierinošs apakšnozares snieguma aspekts") tiek izcelti katrai apakšnozarei raksturīgie nepilnīgie funkcionālā snieguma aspekti, kuri tiešās vai netiešās kritikas (izteikts kā priekšlikums, kas pēc būtības risina kādu nepilnību) veidolā tika pieminēti aptaujā par šo tematisko nozari.

Kolonnā "Pieminēšanas biežums" tiek parādīts, cik reizes respondenti kritikas vai uzlabošanas priekšlikuma veidā pieminēja attiecīgās apakšnozares kreisajā blakus-slejā norādīto funkcionālo aspektu.

Labās malas slejā "Problēmu risinājumu/ attīstības iespēju priekšlikumi" ir apkopoti konkrēto sniegumu potenciāli uzlabojoši respondentu priekšlikumi. Priekšlikumiem, kas pieminēti biežāk kā vienu reizi, ir norādīts tā pieminēšanas biežums.

TABULA 5.2. IEDZĪVOTĀJU APTAUJAS REZULTĀTU TEMATISKI STRUKTURĒTS KOPSAVILKUMS PAR EKONOMIKAS TEMATISKO JOMU

Apakšnozare un tematika	Neapmierinošs apakšnozares snieguma aspekts	Piemin. biežums	Problēmu risinājumu/ attīstības iespēju priekšlikumi
Ostas, loģistikas un lidostas uzņēmējdarbības vide			
Industrializācijas un ražošanas uzņēmējdarbības vide	Vispārējās uzņēmējdarbības vides nepilnības rūpniecības attīstībai	9	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sniegt vērienīgāku nodrošinājumu ar ražotnes telpām (2) ▪ Pašvaldība uz atvieglotiem nosacījumiem uzņēmumiem (pat bez samaksas) piedāvātu neizmantojamās n/ī - zemi, ēkas ar nosacījumu, ka, piemēram 5 gadu laikā uzņēmumam jānodrošina kāda noteikta līmeņa apgrozījums, darba vietu skaits u.tml. ▪ Nodokļu atvieglojums ražošanas uzsācējiem līdz noteikta apgrozījuma apjoma sasniegšanas
	Investīciju apmēra trūkums	3	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Panākt konkurētspējīgāku uzņēmējdarbības vidi, salīdzinot to ar Polijas un Lietuvas pilsētu vides piedāvājumu
	Kvalificēta darbaspēka trūkums Tostarp, <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nepietiekama apjoma un kvalitātes inženierzinātņu speciālistu kalve Liepājas izglītības sektorā 	2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Veicināt rūpniecībā nodarbinātā darbaspēka kompetenču paaugstināšanu, piem., organizējot apmācību komandējumus uz citu valstu ražotnēm
	Zems atalgojuma līmenis rūpniecībā Tostarp, <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rūpniecībā ne tikai piesaistīt investorus ar zemo algu izpildītājiem, bet gan ceļot algu līmeni. Tas nav normāli, ka Laumas gadījumā 600 eiro bruto alga augsti kvalificētam darbiniekam, kā arī biznesa parka darbinieku atalgojums. Valstij mainoties iztikas minimumam uz augšu, investori un darba devēji (menedžments) proporcionāli samazina piemaksas, kas izriet ka mēs saņemam nedaudz virs iztikas minimuma. Jebkurš dāņu zviedru uzņēmums tā rīkojas tā saucamajā biznesa parkā, kā arī Liepājas autobusu parks, ICoton, Lauma. 	1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tātad ir jāievieš kaut kāda regula investoriem par algām un to samaksā (algai ir jābūt nevis alga kā piemaksas veids definēts pēc būtības), ja nevar saprast, ka tādā veidā, par neatalgotu darbu, darbinieki ar ģimenēm izbrauc ne tikai no šīs valsts, bet pamet šo pilsētu.

		Nepietiekami intensīva pieejamo teritoriju (Liepājas Metalurģis) apguve ražošanas darbības izvēršanai	4	<ul style="list-style-type: none"> Nepaplašināt LSEZ teritoriju līdz visa nav pilnā apmērā apgūta bijušā Liepājas metalurģa teritorija Sekmēt gudru metalurģa teritorijas industriālo revitalizāciju
Digitālās inovācijas un jaunuzņēmumu (start-up) uzņēmējdarbības vide		<p>Pašvaldības rīcības trūkums augstas pievienotās vērtības pakalpojumu sektora attīstīšanā</p> <p>Tostarp,</p> <ul style="list-style-type: none"> IT joma (3) Nepietiekami aktivitāte vietējo jaunuzņēmumu dibināšanas un attīstības veicināšanā Zemu attīstīta jaunuzņēmumu kultūra 	5	
Tūrisma uzņēmējdarbības vide		<p>Nepilnīgs tūrisma piedāvājums</p> <p>Tostarp,</p> <ul style="list-style-type: none"> Nepietiekama esošo pilsētas tūrisma ievilkšanas aktīvu izmantošana (3), tostarp, pludmales un piejūras teritorija, Karostas teritorijā (2), Tirdzniecības kanāla promenāde Mūsu pilsētas tukšās ielas ar noplukušajiem namiem ir atbaidošas. Nesaprotama promenādes tūrisma funkcija, kad tās galā nākas atdurties pret zivju pārstrādes uzņēmumiem ar raksturīgo smaku Nolaista piekļuves infrastruktūra Karostas teritorijai Pašvaldību savstarpējās sadarbības potenciāla nepilnīga izmantošana Liepājas tūrisma piedāvājuma daudzveidības veicināšanai 	16	<ul style="list-style-type: none"> Jāpanāk, lai pilsētas tūrisma piedāvājums būtu pietiekams, lai viesiem attaisnotos pēc iespējas ilgāka uzturēšanās pilsētā Velotūrisma attīstība Pludmales parka zonas realizācija, ar skatu torņiem, moliem, utt. Piejūras kempingu attīstīšana SPA piedāvājuma pilnveidošana Sniegt vērienīgāku atbalstu vietējās amatniecības kultūras attīstībai
		Sezonalitātes problēma	2	<ul style="list-style-type: none"> Veicināt ārpussezonas tūrisma piedāvājumu attīstību Ir jāveido vides objekti, atpūtas kompleksi un citas izklaides vietas, lai tūrisms Liepājā būtu "nepārtraukts" arī rudens - pavasara periodā.
T a u t s a	Darba tirgus	Darbavietu nepietiekamība	15	

<p>Darbavietu daudzveidības trūkums Tostarp,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Darba vietu trūkums pakalpojumu sektorā, tostarp, Jauna liepājnieku ģimene, kas dzīvo Rīgā: Intensīvi lūkojam līdzīgu darba sludinājumiem, bet ja neesi tehniskais speciālists (darbam kādā no skandināvu uzņēmumiem), vakances diži jaunas neatveras. Liepājā ir viss lai tur dzīvotu aktīva, jauna un progresīvi domājoša ģimene- vienīgais iemesls kādēļ tur nepārcelamies jo nav darba vietu. Nozare (administratīvais darbs, loģistika, grāmatvedība). ▪ Darbaspēkam ar augstāko izglītību (2), piem., IT nozarē (1) 	4	
<p>Esošo darbavietu nepieejamība Tostarp,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jauniešiem (2) ▪ Pirms-pensijas vecuma ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem ▪ Diskriminācija pēc krievu valodas zināšanas prasmju pazīmes 	4	
<p>Pienācīgi apmaksātu darbavietu trūkums Tostarp,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nezinu, kā uzlabot, bet jāsekmē tādi uzņēmumi, kuri ar cieņu izturas pret darbiniekiem - nepaverdzina un maksā cienījamās algas. cilvēki strādā ārkārtīgi garas stundas par ārkārtīgi zemu atalgojumu - vai esat to pamanījuši? ▪ Ar 800 EUR bruto stipri par maz ▪ Augstas pievienotās vērtības saimnieciskās darbības trūkums, kas ļautu maksāt konkurētspējīgāku atalgojumu (3) 	15	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Novērst situāciju, kad uzņēmumu darbaspēka izmaksu samazināšanai tiek ieviests lētais trešo valstu darbaspēks. Veicināt vietējā darbaspēka, tostarp, Latvijas emigrantu piesaisti ar augsti atalgotām darbavietām
<p>Darbaspēka trūkums</p>	3	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Veicināt darbaspēka piesaisti ārpus Liepājas (2) ▪ Pagaidu dzīvesvietas nodrošināšana
<p>Aktīvās nodarbinātības politikas nepilnības</p>	2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ NVA funkcionēšanas nepilnības ▪ Nepieciešams vairāk informācijas par pārkvalifikācijas iespējām un kārtību, aktuālajām vakancēm un uzņēmējdarbības nozarēm

Pašvaldības mijiedarība ar uzņēmējiem	Vispārējās uzņēmējdarbības vides nepilnības		9	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Labvēlīga nodokļu politika (3), piem., atbrīvot no NĪN maksāšanas (1) ▪ Jāsamazina birokrātiskie šķēršļi (2) ▪ Sniegt lielāku atbalstu, tai skaitā morālo, uzņēmējiem ▪ Publiski pieejama informācija par uzņēmējdarbības veidošanas iespējām, proti pieejamas nekustāmā īpašuma daļas, vai teritorijas. Sistemātiski analizēt un publicēt informāciju par ekonomisko izaugsmi Liepājā un Lejaskurzemē. Publicēt nozaru sarakstu, norādot, kur visperspektīvāk būtu iespējams attīstīt biznesu tieši Liepājā, vai tās apkārtnē. ▪ Veikt uzņēmēju aptaujāšanu par pašvaldības rīcībā esošu uzņēmējdarbības ievades faktoru pilnveidošanu ▪ Izveidojama uzņēmēju komiteja
	<p>Nepietiekams pašvaldības atbalsts vietējo (mazo) uzņēmēju saimnieciskās darbības izvēšanai Tostarp</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sniegt atspēriena resursu jauniešu komercideju realizēšanai (2) 		15	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lielāks atbalsts vietējo uzņēmēju saimnieciskās darbības uzsākšanai (6), piem., piešķirot nodokļu atvieglojumu mazo uzņēmumu darbības sākumposmā (3) ▪ Lielveikali slēgšana svētdienās, atbalstot mazo biznesu
	Gauss ienākošo investīciju apjoms		3	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Investīciju piesaiste pilsētas ekonomikas attīstībai, izvērtējot visus gadījumus (piedāvājumus) pēc vienlīdzīgas kritēriju programmas, kas balstīta uz Liepājas labklājības līmeņa celšanu
	Nepietiekami izplatīta sociālā uzņēmējdarbība		1	
Pašvaldības politiskā līmeņa uzstādījumi	Budžeta ieņēmumu autonomijas trūkums		1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pašvaldībai tikties pēc pašpietiekamības budžeta ieņēmumu gūšanā, pēc iespējas vairāk palaujoties uz vietējo tautsaimniecību nevis pašvaldību izlīdzināšanas fondu
	Ekonomiskās rīcībpolitikas uzsvāru maiņa		1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mainīt resursu koncentrācijas fokusu ekonomiskās darbības stimulēšanā no infrastruktūras vides veicināšanas uz cilvēkresursu komponentes attīstību
	Pašvaldības un privātā sektora sadarbības trūkums valsts procesu ietekmēšanā		1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pašvaldībai kopā ar uzņēmējiem cīnīties par atbalstu no valsts